

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**D. Lavrentii Heisteri Profess. Pvbl. Helmstadiensis
Academ. Caesar. Regiae Lodin. Ac Berolin. Collegae
Compendivm Anatomicvm Totam Rem Anatomicam
Brevissime Complectens**

Cvm Figvris Aeneis

Heister, Lorenz

Norimbergae, MDCCXXXII.

VD18 90513142

De Ossibvs Trvnci.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9909

DE OSSIBVS TRVNCI.

108. TRVNCVS, tanquam secunda pars sceleti, constat ex *spina dorsi*, ossibus pectoris, ossibusque innominatis.

*Hæc paragraphus
est exspicienda, quæ
visu § 60. contrahitur.*

109. SPINA DORSI, Græcis *rhachis* dicta, *spina dorsi*. vocatur columna illa ossea, flexilis, a capite ad anum usque extensa, ex vertebra potissimum et osse sacro constans, ac spinalem medullam continens.

110. Hanc consideramus primo generatim, deinde speciatim.

111. Generatim notanda occurrunt, nomen, figura quasi pyramidalis *a*), & fere ut litera *f* inflexa; huius figuræ ratio, connexio, & usus.

112. Speciatim vero perpendenda *divisio spinæ* in collum, dorsum, lumbos, os sacrum & coccygis.

113. Collum, dorsum & lumbi constant *vertebræ*. ex *vertebris* sive *spondylis*: in quibus nunc rursus quædam in universum, quædam sigillatim monenda.

114. In vertebra in universum consideranda sunt numerus, viginti quatuor; & in qualibet basis sive corpus, (quod anterius & ad latera convexum est, posterius sinuatum, pro spinæ medulla recipienda, substantiamque habet spongiosam, tenui lamella ossea cinctam) apophyses primo duæ, e parte posteriori corporis provenientes, ex quibus mox aliæ septem, nimirum una spinosa, duæ transversæ, duæ

C 3

supe-

a) vid. de hac *Winslow* in Hist. Acad. Reg. Scient. A. 1720. in Memor. pag. 456. edit. Amstel.

ſuperiores, duæ inferiores; epiphyſesque cartilagineæ; articulatio, qua quælibet recipit alteram, & viciffim ab altera, mediante cartilagine recipitur; foramen unum proprium magnum, pro tranſitu *ſpinalis medulla*; & quatuor communia, ſive dimidia, duo in quovis latere, quæ coniunctim viginti quatuor foramina in quovis latere columnæ huius conficiunt; per quæ medullæ nervi e medulla in ſpinæ tranſeunt. Foraminula minora, in corpore vertebrarum potiffimum conſpicua, vaſis ſanguiferis pro nutritione ingreſſum concedentia.

115. In *adultis* ex uno vertebræ conſtant fructo; in *infantibus* vero & pueris ex tribus: corpus enim & duo latera diſtincta ſunt oſſa, & adhuc deſunt apophyſes ſpinofæ.

colli, 116. COLLVM ſeptem conſtat vertebris: in quibus rurfus quædam generatim, quædam ſpeciatiim conſideranda ſe offerunt.

117. Generatim colli vertebræ reliquis ſunt minores, ſubſtantiam tamen habent cæteris ſolidiorem. Corpus minus rotundum & anterius quaſi compreſſum eſt: ſuperius, ſinuatum; inferius, convexum. Pleræque hæ vertebræ *apophyſes* habent novem: nam ſuperius e corpore utrinque adhuc una elevatur, pro firmiori articulo. Præterea tranſverſæ & poſteriores, ſpinofæ dictæ, pleræque bifurcæ ſunt; & tranſverſæ etiam ſunt perforatæ, pro tranſitu vaſorum vertebralium ad caput. *Foramina communia* ſex efficiunt paria, pro nervorum colli tranſitu e medulla.

118. Spe-

118. Speciatim prima vertebra peculiare habet nomen, & *Atlas* dicitur; caret corpore & apophysi spinosa, atque ad figuram annuli accedit. Loco corporis adest arcus osseus, & loco processus spinosi, tuberculum inæquale. Eius substantia reliquis solidior; supra & infra recipit, sed non recipitur. Caput in eius anteriori parte articulatur, quo in articulo caput flectitur & extenditur: foramen proprium, ob corpus deficiens, est omnium maximum; processus transversi reliquis longiores; peculiare quoddam *ligamentum* habet semicirculare, quod processum dentiformem sequentis vertebrae amplectitur. a)

119. In altera vertebra, *Epistropheus* sive *Axis* dicta, consideramus nomen, in suprema corporis parte apophysin odontoidem sive dentiformem, quæ in apice inæqualis, ubi ligamenta, quibus occipiti nequitur, fortiter inferuntur; articulationem instar cardinis cum prima vertebra b), & motum capitis super hac rotatorium.

120. Tertiæ vertebrae quidam nomen *axis* tribuunt; quæ vero nihil habet, quod *axi* simile est; sed in hac & in reliquis colli nihil peculiare occurrit; quod non iam generatim de iis fuerit dictum.

121. *Dorsum* sive *thorax* duodecim habet vertebrae: in quibus in universum notamus magnitudinem mediam inter colli & lumborum vertebrae; apophyses spinosas longissimas, &

dorsi.

C 4

a) vid. *Vesalius* Hum. Corp. fabrica, lib. I, cap. XV. b) ibid.

& (exceptis duabus ultimis) valde inclinatas; cartilagine inter corpora minores, quam in collo, ut motum laxum, pectori non convenientem, impedian; apophyses transversas crassiores & fovea cartilagine obducta donatas, ob articulationem cum costis: quem in finem etiam in lateribus duorum corporum iunctorum, si primam & ultimas excipias, una communis eminentia parva excavata conspicitur: foramina duodecim communia in quovis latere, pro exitu duodecim parium nervorum dorsi.

122. Speciatim primam dorsi vertebrae quidam *axillarem sive eminentem* vocant, eique suprema costa annectitur. Reliquis nonnulli quoque nomina imposuerunt; sed prae necessitate: quia rectius numero distinguuntur.

lumborum. 123. *Lumbi* quinque habent vertebrae: in quibus generaliter notamus corpora & cartilagine interiectas, crassissima; apophyses transversas longissimas, tenuiores tamen dorsi; spinosas crassissimas, rectas, & reliquis magis dissitas, ob motum hic laxiorem; foramina pro nervis lumbaribus quinque communia in quovis latere. Quidam etiam his peculiaria nomina dant; sed sufficit eas numero distinguere.

os sacrum. 124. In *Osse sacro* notamus nomen, situm, connexionem; figuram triangularem; superficiem externam asperam, & internam laevem, concavam; substantiam spongiosam; basin, apicem; apophyses duas laterales amplas, pro

pro articulatione cum ossibus innominatis *a)*; apophyses duas superiores parvas, cum cavitatibus glenoideis, pro articulo cum vertebra inferiori; apophysin inferiorem, pro articulo cum osse coccygis; *canalem*, pro fine spinalis medullæ; *foramina* anteriora & posteriora, quandoque quatuor, quandoque quinque paria; diversitatem huius ossis in viro & femina.

125. *Vsus*: 1. spinæ pro basi inservire; 2. pelvim cum innominatis efformare & partes in ea contentas defendere; 3. partem inferiorem spinalis medullæ, seu potius ita dictæ caudæ equinæ, in canali suo continere; 4. nervis intestini recti, vesicæ, partium genitalium, magnisque cruralibus, & ischiadicis per foramina anteriora transitum præbere; posteriora vero vel nihil, vel solum nervulos haud percipientes, emittunt; 5. musculis variis originem præbere.

126. In adultis unicum os est; quatuor tamen vel quinque frustorum divisiones semper ostendens. In infantibus recens natis, maximam partem adhuc cartilagineum est, atque in pueris adhuc ex multis constat frustis.

127. *Os coccygis* etiam in senioribus plerum-*os coccygis.* que unicum est; in iunioribus vero ex tribus vel quatuor constat, cartilaginibus ut plurimum distinctis, atque in infantibus mere cartilagineum est. In hoc notamus, nomen, situm

C 5

con-

a) Quod connexus ossis sacri cum innominatis mobilis sit, a nemine ante se observatum esse vult *Sehelhammer*. *Analekt. diss. VI. § 57.* De hoc articulo & ligamentis, quibus hæc ossa iunguntur, vid. ossa innominata.

connexionem, figuram, substantiam, basin, apicem, apophyses transversas exiles, cavitatem glenoideam, ubi sacro iungitur; motum in alvi difficili excretionem et partu; statum in feminis; usum, pro sustentando intestino recto, variisque musculis inferendis.

128. In *quadrupedibus* multis hoc os longum est, & ex quamplurimis constat frustis; extrorsum reflectitur, & caudam constituit: unde etiam *os cauda* appellatur; in homine vero breve est, & varias ob causas introrsum flexum.

DE THORACE.

thorax. 129. Secunda pars trunci in sceletio *PECTUS* sive *THORAX* vocatur: suntque illa ossa, quæ cavitatem efformant, in qua cor & pulmones continentur.

130. In hoc consideramus structuram ex parte osseam & ex parte cartilagineam, huiusque compositionis rationem; figuram & eius circumscriptionem; magnitudinem, partes tres; *vertebras* scilicet, *costas* & *sternum*. De vertebra vero iam dictum est: ergo hic tantum de costis & sterno adhuc dicendum restat.

costa. 131. In *COSTIS*, Græcis *pleura* dictis, consideramus situm, magnitudinem valde diversam; mediæ quippe sunt maximæ, superiores & inferiores minores; proclinationem singularem versus inferiora; connexionem, motum, ligamenta, numerum, duodecim in quovis latere, divisionem in veras & spurias, & usum.

132. *Substantia costarum* partim ossea est, par-